

آینه

وطن امروز

ما و کد خدا انگاری اروپا

● **صادق فرامرزی:** واقعیت آن است که نه منافع دوجانبه چندانی میان ایران و این سه کشور اروپایی در ابعاد سیاسی و اقتصادی وجود دارد که آنان تمایل به درپیش گرفتن راهی مخالف آمریکا داشته باشند و نه رویه موجود که با قبول تعهدات سنگین، صنعت هسته‌ای را به حالت تقریبا تعطیل درآورده است قصد تغییر دارد تا اروپایی‌ها را متمایل به جانبداری از ایران کند. مسئله مهم و غیرقابل غفلت دیگری که در این میان نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن گذشت این است که آیا عمده نظام تحریم‌هایی که ایران برای رهایی از آنها وارد مذاکرات شد، چیزی است که با توافق طرف اروپایی رفع شود یا خیر؟ متأسفانه دراین‌باره جواب خیر است و امتدادیافتن نظام تحریم‌های آمریکا حتی اروپای باقی‌مانده در برجام را تبدیل به بازیگری بی‌اثر می‌کند. نگاه ما به اروپا حتی اگر با عینک خوش‌بینی‌ای که از سمت دولت تجویز می‌شود، باشد، نیز تغییر چندانی در حقیقت توافق ایران و اروپا به وجود نمی‌آورد؛ اروپا از نظر دولت رابطه‌ای اقماری با آمریکا دارد و همین مسبب آن می‌شود که حتی پاپ‌راماندن صوری برجام آن را صرفا توافقی برای توافق و نه توافقی برای نتیجه کند، درحالی‌که واقعیت آن است که با بازگشت تحریم‌ها به بخش مهم تعهدات برجامی بوده عملا توافقی باقی نمانده است... الان بهترین زمان است که دولت به‌جای انداختن جامه کدخدایی بر شانه‌های اروپا، رویکردی ضدکدخدایی اعمال کند و با یک موضوع‌گیری شفاف در راستای گزینه‌های بعد از برجام، خود را از نیرویی منفعل تبدیل به بازیگری فعال کند.

اخبار

۱۰ راهکار اقتصادی پسران

● **گفت‌وگو با محمد هاشم پسران، کاندیدای ایرانی نویل اقتصاد:** به نظر شما حال با خروج یک‌جانبه آمریکا از برجام و رفتار ترامپ و عزم دولت او در تشدید تحریم‌ها و فشار اقتصادی بر ایران چه سناریوهایی پیش‌روی متولیان اقتصاد ایران قرار دارد؟ ... به بیان دیگر، رفتار اخیر دولت ترامپ شاید در ایجاد حوزه‌های اقتصادی و ارزی مستقل از آمریکا نقطه‌عطف باشد و ایران می‌تواند نقش عمده‌ای در این زمینه بازی کند. البته نباید سیاست‌های اقتصادی و ارزی کشور را فقط منوط به یک برجام جدید فاقد آمریکا طرح‌ریزی کرد، بلکه در عین حال باید برای اجرای سیاست‌هایی قدم برداریم که بتواند مصونیت اقتصاد ایران را به شوک‌های خارجی تا حدی کاهش دهد. در این ارتباط اصلاح و سالم‌سازی نظام بانکی و ارزی کشور در اولویت خاص قرار دارد و همان‌طور که بیان شد سیاست‌های ارزی اخیر بانک مرکزی قدم مثبتی در این جهت است ولی سیاست‌های ارزی باید انعطاف‌پذیری بیشتری داشته باشد. برای مثال یک میزان از ارزهای صادراتی را باید در جهت معاملات روزانه ارزی افراد اختصاص داد تا بازار ارز آزاد بتواند به‌طور قانونی و معمول فعالیت داشته باشد. علاوه‌بر اجرای اصلاحات اساسی در نظام بانکی، نباید اجازه داد سیستم بانکی به یک عامل سفته‌بازی تبدیل شود و با دادن بهره‌هایی به‌مراتب بیشتر از نرخ تورم موجبات رکود سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، تولید و اشتغال را فراهم آورد.

ایران

توانمندی‌های اروپا برای حفاظت از برجام

● **یوسف مولایی:** کارشناس حقوق بین‌الملل؛ واقعیت دیگر آن است که دولت‌های اروپایی کمتر در سرمایه‌گذاری اقتصاد در ایران فعال بوده‌اند و بار این روابط بیشتر بر دوش شرکت‌های خصوصی قرار داشته است که در برابر سیاست‌های تنبیهی تحریم‌های آمریکا آسیب‌پذیرند... تشکیل یک صندوق مالی بیمه‌کننده برای حمایت از شرکت‌های فعال در ایران در برابر جریمه‌ها و تحریم‌های آمریکایی یکی از راه‌حل‌ها است. کشورهای اروپایی همچنین می‌توانند با ایجاد خط اعتباری میان دولت‌های خود با ایران راه را بر اعمال فشار آمریکا بر شرکت‌های خصوصی از طریق تحریم و جریمه سد کنند. تضمین چنین خط اعتباری در دست اتحادیه اروپا است و شرکت‌ها می‌توانند به‌راحتی از محل این اعتبار با ایران معامله کنند و در مقابل ایران به سیستم بانکی آنها متعهد خواهد شد. تشکیل دفتر اروپایی مشابه «اوفاک»، دفتر کنترل دارایی‌های خارجی در آمریکا، نیز پیشنهاد دیگری است که مطرح شده است. می‌دانیم که اوفاک دفتری است که تمامی معاملات و مبادلات مالی و تجاری با ایران را رصد می‌کند و آن مواردی که مربوط به تحریم‌ها و غیرمجاز است را شناسایی می‌کند. اوفاک در قرارداد با کشورهای مختلف نیروهای اجرائی را در آن کشورها فعال می‌کند و در مواجهه با موارد ناقض تحریم از ضمانت‌های اجرائی مؤثری همچون جریمه‌های مالی بهره می‌برد. بنابراین کاربِرد اوفاک یک کاربرد تنبیهی است. اما آنچه در پیشنهاد اخیر طرف‌های فرانسوی مطرح شده است اگرچه در وجه رصد مراودات مالی و تجاری با اوفاک مشابهت دارد اما آن چنان که توصیف شده در راستای حمایت از تجارت با ایران و تضمین سیاست‌های اروپا در حمایت از برجام می‌تواند طرح‌ریزی شود.

politics@sharghdaily.ir

بهارستان

اعتراض به آتش‌زدن برجام

رحیمی: فراموش نکنیم برجام تحت هدایت رهبری و نظارت حاکمیت امضا شد

محمدحسین نجمی

عین‌الله

محمدحسین نجمی

ایران

سازنده با جهان است که هم رهبری بر آن تأکید کرده و هم در برنامه ششم توسط همین مجلس تصویب شده است. آرامش و امنیت نیاز حتمی فضای اجتماعی و سیاسی کشور و مانند هوای پاک ضرورت حیاتی برای همه است».
رحیمی در پایان نطقش، یک نسخه کامل برجام را به پزشکیان، رئیس جلسه، تحویل داد. و گفت: «برجام مصوب رهبری و کل حاکمیت نظام است و مربوط به دولت خاصی نیست. این نسخه را تقدیم هیئت‌رئیس می‌کنم تا همچنان مجلس از این سند بین‌المللی حمایت صیانت کند و از هرگونه تعرض مصون بماند. اکنون مجموعه نظام در تلاش برای تعیین تکلیف برجام است».
پس از پایان نطق، وقتی رحیمی از پشت تریبون پایین آمد، عده‌ای از نمایندگان به استقبال او رفتند و با او دیده‌بوسی کردند.

تذکر آتش‌زدندگان

با پایان نطق رحیمی، برخی آتش‌زدندگان نسخه‌ای از آیین‌نامه داخلی مجلس را به دست گرفتند و خواهان تذکر شدند؛ پس از پایان نطق‌ها، پزشکیان اجازه داد نفر اول آتش‌زدندگان، یعنی «محسن کوهکن» تذکرش را بدهد؛ او گفت که «در نطق یکی از نمایندگان سه نکته بیان شد که تلویحا توهین به بنده بود. بنده چهارشنبه هفته گذشته اقدامی انجام دادم که به آن افتخار می‌کنم و اگر بتوانم باز هم انجام می‌دهم. آتش‌زدن پرچم آمریکا به معنای نهایت تفر از سران رژیم این کشور است، اما نباید در نطق مجلس گفته شود این کار در فرهنگ اسلامی نیست، منطق عقلانی ندارد و عقده‌گشایی است».

عضو فراکسیون ولایی مجلس افزود: «از ابتدای این مجلس اصل را بر این گذاشتیم که از هر جریان سیاسی‌ای که هستیم یکدیگر را تحمل کنیم و قرار نیست چنین رفتاری داشته باشیم. ای‌کاش معترضان به آتش‌زدن پرچم به سخنان توهین‌آمیز رئیس‌جمهور نادان آمریکا نسبت به مردم کشورمان نیز توجه می‌کردند».

پس از کوهکن، «ذوالنور» همچنان اصرار داشت که تذکرش را بدهد، ولی پزشکیان اجازه نداد، استدلال او این بود که بحث ادامه خواهد داشت. پزشکیان در پاسخی هم گفت: «چیزی که به آن نیاز داریم وحدت و انسجام است. به‌هرحال بحث برجام هم بحثی نیست که بیایم اینجا مثلا پاره‌اش کنیم، شورای‌عالی امنیت ملی وجود دارد، رهبری بالا اواوسیمای و با قدرت تصمیم می‌گیرند و ما اطاعت می‌کنیم؛ بنابراین بهتر است که ما اینجا از خودمان کاری نکنیم».

درخواست دفن برجام
پس از تذکرات کتبی، ابطیحی در تذکری، گفت: «چرا چیزی را که آقایان رد کردند (برجام)، دوباره عده‌ای بر سر جناه‌اش سینه می‌زنند؟ برجام متغیر را باید دفن کرد. یکی از همکاران ما برجام جدید را تحویل شما داد. بنده سؤال این است این کار با کدام موازین شرعی و عرفی مطابقت دارد؟ چیزی را که آقایان رد کردند دوباره بر سر جناه‌اش سینه زد، چرا در مجلس که نماد عزت و استقلال ملی است چنین کاری انجام می‌شود؟»

او ادامه داد: «آقایان در سایت‌ها نوشتند فرزندان ابطیحی آمریکاز هستند، بنده سه پسر و یک دختر دارم که همگی در خمینی‌شهر ساکن هستند».
این نماینده نزدیک به جبهه پایداری در ادامه مدعی شد که این فضاها توسط فراکسیون امید راه افتاده است.

مسعود پزشکیان که اداره جلسه را برعهده داشت، در پاسخ به تذکر ابطیحی گفت: «جلسه را با این سخنان‌ها به جایی نمی‌برید که نمایندگان دیگر نیز اخطار بدهند؛ درحالی‌که واقعیت این است که این نظر عده‌ای از نمایندگان است؛ نظر همه نمایندگان و مجلس نیست و حتی مقام معظم رهبری این دیدگاه شما را ندارند. نظرات را را گفتید و آنان نیز نظراتشان را بیان کردند». ابطیحی پیش از این در گفت‌وگو با «شرق» مدعی شده بود

روزنه

درخواست «سعید مرتضوی»: «اعاده دادرسی»

● **شرق:** «سعید مرتضوی» که به خاطر پرونده جنایت کهریزک باید دو سال را در زندان بگذراند، درخواست «اعاده دادرسی» کرده است. این را معاون اول قوه قضائیه روز گذشته خبر داد و این‌گونه گفت: «هرکسی که درخواست اعاده دادرسی کند، ثبت می‌شود؛ اما ثبت‌شدن درخواست به معنای این نیست که بذپت‌ه شده است و باید بررسی شود».

به گزارش میزان، حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای ادامه داد: «اعاده دادرسی و موارد پذیرفتن آن در قانون احصا شده است و اگر این درخواست براساس بدهای مصرّح در قانون بود، اعاده دادرسی پذیرفته می‌شود. این فرد هم اعاده دادرسی را درخواست کرده؛ اما اینکه به کجا می‌رسد، باید ببینیم نظر دیوان عالی کشور چیست».

دوم اردیبهشت بود که سعید مرتضوی بعد از حدود دو ماه که از حکم جلب او می‌گذشت، در مازندران دستگیر و به زندان اوین منتقل شد. دادستان سابق تهران، این روزها به خاطر اتفاقات سال ۸۸ و جان‌باختن سه نفر در ماجرای کهریزک در زندان است. «محسن روح‌الامینی»، «محمد کامرانی» و «امیر جوادی‌فر»، سه بازداشتی‌ای بودند که بعد از بازداشت در روز ۱۸ تیر ۸۸ و انتقال به بازداشتگاه غیرقانونی کهریزک بر اثر شدت جراحات و عفونت فوت کردند و علت فوت، «منزّیت» اعلام شد.

بعدها در دادگاه انتظامی کهریزک، متهمان دیگر این پرونده مدعی شدند که متن این گزارش خلاف واقع بوده و از سوی سعید مرتضوی به آن‌ان داده شده و او از آنان خواسته چنین گزارشی را بنا بر صلحت به دادستان عمومی تهران ارائه کند.

سعید مرتضوی به دلیل بازداشت غیرقانونی افراد و انتقال آنها به کهریزک به انفضال دائم از خدمات قضائی و پنج سال انفضال از خدمات دولتی محکوم شد. او همچنین به علت تنظیم گزارش خلاف واقع به پرداخت مبلغ ۲۰۰ هزار تومان جریمه محکوم شده بود که شعبه ۳۸ دیوان عالی کشور این اتهام را وارد ندانست و در نهایت مرتضوی از این اتهام تبرئه شد. او از اتهام معاونت در قتل «محمد کامرانی» و «امیر جوادی‌فر» هم تبرئه شد. دو سال حبس سعید مرتضوی به شکایت دوباره اولیای دم

«محسن روح‌الامینی» به پرونده جنایت کهریزک برمی‌گردد. با اعتراض اولیای دم روح‌الامینی این پرونده به شعبه ۳۸ دیوان عالی کشور ارجاع شد و دیوان عالی هم این پرونده را برای رسیدگی مجدد به شعبه ۲۲ دادگاه تجدیدنظر استان تهران ارجاع داده بود که در نهایت حکم به دو سال زندان او داد.

چگونه «اعاده دادرسی» می‌کنند؟

«اعاده دادرسی» راهی است که مرتضوی پیش از به‌زندان‌افتادن هم به دنبال آن بود. بحث «اعاده حیثیت» در اصل ۱۷۱ قانون اساسی هم آمده است. این اصل می‌گوید: «هر گاه در اثر تقصیر یا اشتباه قاضی در موضوع یا در تطبیق حکم بر مورد خاص، ضرر مادی یا معنوی متوجه کسی گردد، در مورد ضرر مادی در صورت تقصیر، مقصر طبق موازین اسلامی ضامن است و در غیر این صورت خسارت به وسیله دولت جبران می‌شود و در موارد ضرر معنوی چنانچه تقصیر یا اشتباه قاضی موجب هتک حیثیت از کسی گردد باید نسبت به اعاده حیثیت اقدام شود».

قاضی مرتضوی یک بار در جوابیه‌ای که برای «شرق» فرستاده بود به ماده ۴۷۷ قانون آیین دادرسی کیفری اشاره کرده بود. همان روزی هم که بازداشت شده بود، سعید ایوبی، وکیل مدافع مرتضوی به ایسنا گفت: «او به دنبال اعمال ماده ۴۷۷ است و قصد دارد رأسا از ریاست محترم قوه قضائیه تقاضا کند که پرونده را شخصا مورد بازبینی قرار دهد».

این ماده در فصل چهارم آیین دادرسی کیفری که ناظر بر اعاده دادرسی است آمده است: «درصورتی‌که رئیس قوه قضائیه رای قطعی صادره از هریک از مراجع قضائی را خلاف شرع بین تشخیص دهد، با تجویز اعاده دادرسی، پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال می‌کند تا در شعبی خاص که توسط رئیس قوه قضائیه برای این امر تعیین می‌یابد، رسیدگی و رای قطعی صادر نشود. شعب خاص مذکور مبنیا برخلاف شرع بین اعلام‌شده، رای قطعی قبلی را نقض و رسیدگی مجدد اعم از شکلی و ماهوی به عمل می‌آورند و رای مقتضی صادر می‌کنند».